

RENAȘTEREA

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Nr. 6207/1947.

DATORIA CIASULUI DE FAȚĂ: ÎNSĂMÂNȚĂRILE

Bunul Dumnezeu a primit rugăciunile noastre fierbinți „pentru bunăliniștea văzduhurilor, pentru îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremi cu pace...” Din îndurarea Cerului ogoarele noastre au rodit din belșug. Anul acesta nu vom mai fi bântuiți de foamete. Așa ne-a spus Cărmuirea Țării și așa ne spun harnicii gospodari dela sate.

Acum, grija noastră trebuie să se îndrepte spre viitor. Datoria ciasului de față este să se facă însămânțările de toamnă. Numai astfel vom avea dreptul să așteptăm — cu binecuvântarea Domnului — pâinea noastră cea de toate zilele pentru anul viitor.

Știm că dragii noștri credincioși dela sate — plugarii — sunt destul de harnici ca să-și facă datoria și fără prea stăruitoare îndemnuri. Unde totuși lipsa acestor îndemnuri ar fi vădită, cucernica noastră preoțime să le dea de îndată și cu toată părinteasca priji, ca lucrările de însămânțări să se săvârșească după rânduială și la vremea cuvenită.

Unde plugarii n'ar avea vitele și uneltele trebuitoare, sau le-ar lipsi sămânța, să se adreseze maimarilor județeni, cari au instrucțiuni să ajute ori unde se simte nevoia.

Suntem încredințați că preoțimea noastră va împlini și de astă dată porunca ciasului de față, iar binecuvântarea Domnului se va revarsa din belșug peste ostenele ei.

Cluj, la 18 Octomvrie 1947.

† NICOLAE
Episcop

DESPRE MONAHISM

Ortodoxia nu s'a sumețit în sens ogival și n'a împuns cerul cu caiapetezme ascuțite, ci mai ales, smerindu-se a îmbrățișat, în formă de cupolă, marile probleme ale existenței.

Ortodoxia a pierdut conștient și voit, prin smerenia firii sale, din autoritatea lumească fiindcă a vrut să adune comorile lăuntrice în care să poată liturghisi — de profundis — marilor taine și unuia singur Hristos Dumnezeu.

Ortodoxia s'a supus stăpânirilor știindu-le pe aceste lăsate dela Dumnezeu, iar când i-au fost potrivnice și dușmănoase, a văzut în ele semne ale „încercării” divine. Nu s'a răsboit „cu împărații lumii acesteia” și din înțelepciune și din conștiința valorii sale, fiindcă la piatra sau vorba celui cu mintea nevrâșnică numai unul asemenea răspunde cu piatră. Conștiința, că Hristos este împăratul ortodoxiei veșnice — a legii celei drepte — și a tuturor lumilor, i-a dat și-i dă tă-

ria și măreția sa smerită între legile lumii.

Din acest isvor al smereniei și-al conștiinței valorii sale s'au născut toate instituțiile și principiile de organizare ale Bisericii creștine din răsărit până'n apus.

În altarul tainicei dorinți de „a fi cu Hristos” s'a născut dorința „de-a pierde lumea aceasta”, și în dorul de a rămânea numai cu „veșnicul mire nenunțat” s'a născut *patima singurătății*.

Cei dintâi *monah* — etimologic cuvântul s'ar putea traduce prin noțiunea de *singuratic* — s'a ivit în răsăritul ortodox. Monahismul sau *disciplina însingurării* omului ce caută pe Dumnezeu este o creație a răsăritului. Lepădarea de sine și de cele lumești s'a putut naște numai într'un mediu curățit de ori ce orgoliu, de ori ce dorință de afirmare personală, acolo unde sufletul s'a prefăcut în ecou de tânguire smerită și vremea tre-

cătoare a prins sensul eternității, delăsând însemnările vremelnice.

Pentruca să înțelegem cum s'a creat în monahismul răsăritean această *doctrină a singurătății*, ar trebui să analizăm tomuri de „filocalii”, singurele cărți în care discreția, ascuțimea și puritatea sufletului des-tăinue marea taină, focul veșnic viu și plăcerea neasemuită de a viețui „în Hristos”, „pentru Hristos”.

Până la o astfel de migală, pe care bine este s'o facă fiecare pentru sine, (taina nu suferă intermediari când se des-văluie) însemnăm rândurile de față, din cele ce se pot vedea cu ochii „buni” de către ori cine vrea să vadă.

O „filocalie”, o pledoarie populară, la îndemâna ori cui, este monahismul nostru de azi.

Cronologic monahismul ortodox din România n'a însemnat în ultimile secole decât două mari evenimente: *paisianismul* dela Lavra Neamțul și mult actuala organizare a *Mândstirii Brâncovenești* dela „Sâmbăta de Sus”.

Paisie a adus în preocupările veacului al XV—XVII stilul monahismului rusesc, altoindu-l pe trunchiul vechilor mânăstiri voevodale din Bucovina și Moldova. De acolo metoda de organizare și principiile date de el s'au răspândit, cu bună sporire, — la celelalte chinovii. Istoricește, Paisie și-a făcut datoria de „bun administrator și organizator”, lăsând partea tainică neatinsă. Explicația acestui fapt se desleagă dela sine. Paisie a *completat ceea ce lipsea*: organizarea. Sufletul, (când pomenim despre sufletul curat al moldovenilor, peana ar vrea să dea un chiot: „Hei, sufletul cela de mir și sgură a bunilor și mult încercaților plăeși, multe știe da' nu poate!”) *sufletul ortodox avea în sine toată valorile singurătății și toate dimensiunile majore ale credinței*. Acestui suflet *nu-i trebuie decât cadrul* în care să se desvolte mai cu ușurință, spre mai mult rod. Aici faptele pomenitului călugăr Paisie dela Neamț tre-

„Și tot cel ce a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă sau femeie, sau fii, sau holde pentru numele meu, însuțit va lua înapoi și va moșteni viața veșnică.”

Matei 19, 29.

buesc bine subliniate și pomenite cu laudă.

Dela Paisie însă monahismul ortodox, (singurul monahism românesc, a trăit vremuri letargice.

Bunul Dumnezeu a rânduit pentru cei de azi și cei ce vor veni o „renaștere”, am spune mai bine, o *naștere din nou* a monahismului românesc prin grija marelui șagunian I. P. S. Nicolae Bălan, care a ctitorit a doua oară Mânăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de Sus.

S'au aflat, cu voia lui Dumnezeu, și oameni potriviți, la vremuri potrivite. Azi, chinovia voevodului mucenic este cetatea cea mai de preț a ortodoxiei ardelenice. În ea se plămădește azima pentru încreștinarea neamurilor prin legea cea dreaptă, martorii și liturghisitorii acestei sfinte taine fiind călugării care se desăvârșesc prin smerenie și se adâncesc în stima, prin cultură și aleasă viață.

La Sâmbăta de sus, s'a așezat porțile unui nou Sion, un Sion ortodox în care Tatăl cel de Sus coboară, la tainica chemare a monahilor, deasupra Sfintei Sfintelor și din harul Său se cuminecă miile de pelerini care adastă mântuirea.

În altă formă, cu alte perspective, *dimensiunile pe care se zidesc principiile noului monahism dela Sâmbăta, corespond unui eveniment epocal*.

Sufletul ortodox al Românilor, prin discretă căutare de patru veacuri și-a găsit haina potrivită firii sale. Intelectual sau om simplu, află prilej de duhovnicească curățenie la aceasta „casă a tuturor” și timpul va închege formele încă neterminate ale desăvârșirii de azi.

Doctrina singurătății creatoare, monahismul, trăește un moment epocal. El se adresează tuturor ca o chemare. Dumnezeu care orândue toate ale oamenilor și neamurilor știe bine de cea ales locul și „vasul” dela Sâmbăta de Sus.

Părintele GHEDEON

LA PROPOVEDUIRE

Conferința dela Ștremțiu (tractul Aiud, Alba-Iulia și Zlatna)

Dacă se pune multă trudă pentru săvârșirea unui lucru și roadele trebuie să fie pe măsura ostenețelor. Propovăduitorii sfintei Evanghelii așisderea au trebuit și trebuie să pună multă osteneală la temelia lucrării lor, pentruca la vremea lor să culeagă roduri îmbelșugate de pe ogorul muncit cu atâta râvnă.

Prea Sfințitul nostru Episcop, în dorința nestrămutată de a împărtăși tuturor cuvântul de îmbărbătare și credință nelnfrișoșată, a trecut peste toate piedicile ce răsăreau neconținut în calea pașilor săi de apostol. Cu toate greutățile și neprecupețind osteneală sau timp, a fost în totdeauna la locul și la vremea unde era mai dorit, dăltuind în suflete nădejde nouă pentru zilele ce vor să vină.

Anul acesta a pus o deosebită grijă în programarea conferințelor preoțești, dorind să întărească sufletele celor ce trebuie să fie „miresma lui Hristos” în mijlocul turmei păstorite.

Să încercăm însă, în rândurile de mai jos să întovărim pe iubitul nostru Erarh în drumul presărat cu bucurii și luminat de cuvântul înaripat pe care l-a împărtășit cu părinteasca dragoste tuturor celor ce i-au eșit întru întâmpinare.

În după amiaza zilei de 10 Oct. Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae, însoțit de Păr. Consilier Pavel Șendrea și de Ierodiaconul Orest Vasiliu, părăsește reședința trecând peste Feleac-ul, care a străjuit ani de zile un hotar nedrept despărțind frații de același sânge și lege, sfâșiind și trupul Eparhiei Clujului în două. De astădată fără popas, sau control de pașapoarte, ajungem pe drumul lui Avram Iancu și a slobozenilor din multe alte umilinți, la Turda și Teiuș. Peste tot se văd țărani harnici, adunând rodirile bogate ale câmpului și împraștiind altă sămânță în nădejdea sfântă ce va fi binecuvântată de Ceriu cu belșugul anului ce va veni. De aceeași binecuvântată nădejde este plin și sufletul vlădicesc, pornit la drum să samene cuvântul Evangheliei, prin calda sa propovăduire.

Dela Teiuș cotim în drumul spre Ștremțiu, unde Arhiereul este întâmpinat de un frumos pâlcc de tineri în haine de sărbătoare, care ne călăuzesc pașii la poarta de pri-

mire, unde este întâmpinat de autoritățile comunale, iar în fața școalei de copii și populație. De aci pleacă cu toții într'un frumos cortegiu spre Biserica, unde este întâmpinat de P. C. Păr. Protopop Iosif Pop și preoțimea din tract, C. Păr. din loc, Mihail Pușcașiu rostește o alocuțiune, plină de simțemintele răscolite de fericitul prilej pricinuit de vizita Prea Sfinției Sale în parohie.

În cuvântul de răspuns Arhiereul mulțumește tuturor pentru cuvintele calde cu care l-au întâmpinat, arătând că Biserica este a poporului, dupăcum și poporul este alături de Biserica în toate prilejurile de bucurie ale ei sau ale neamului. Drept aceea și obșteasca bucurie din Ștremțiu este o dovadă strălucită că Biserica, administrație și școală mergând mână în mână se pot și bucura împreună, dacă simt și lucrează umăr la umăr pentru propășirea nației.

La vecernie ține meditația despre spovedanie C. Păr. L. Savu.

Sâmbătă la slujba arhierească a sf. Liturghii, la care se împărtășesc preoții și o mulțime de credincioși, meditația o ține P. C. Păr. Protopop Iosif Pop, iar la sfârșit Prea Sfințitul Arhiereu împărtășește ascultătorilor cuvântul său, ca o anaforă caldă și plină de har cesc.

P. S. Sa vizitează instalațiunile vrednicului gospodar D. Pușcașiu, care l-au impresionat la trecerea prin sat făcând multă cinste românismului.

La conferința intimă, care are loc în localul minunat al școalei primare, referatele sunt susținute cu competență din partea C. Preoți: Dr. Iuliu Goșescu, Leon Sava, Gheorghe Albu și Mihail Pușcașiu.

La via discuție ce se angajează în jurul subiectelor puse în dezbateră, participă și Dl. Dr. Bărluțiu și Dl. Director al școalei din loc, care au cinstit cu prezența lor această conferință. Ținem să menționăm participarea corului din Teiuș, care a împodobit cu cântări alese atât slujba dumnezească, cât și masa comună.

Pelerinajul la Mănăstirea Râpa Rămețului

În zorii zilei de Duminecă, deși ploaia binecuvântată și dorită de norod picură din înălțime peste țar-

rinile însetate, pașii vlădicesți se îndreaptă, peste comuna Geoagiu, spre vechea Mănăstire dela cheile Răpei-Rămețului. Însoțitorilor se adaugă de astădată și persoana mult prețuită a P. C. Prot. stavr. colonel I. Dăncilă, care cunoaște colnicile și cotiturile drumului de cca. 8 km., ce trebuie să-l străbatem în carul cu boi între Geoagiu și Mănăstire, precum și a Dlor pretori de Aiud și Teiuș. Frumusețile neintrecute ale povârnișurilor împădurite ce se prăvăl în vale, împodobite cu haina pestriță a frunzelor pâlite de toamnă, se perândă neincetat pe dinaintea ochilor. Pe neașteptate, încunjurat de creștele stâncilor, apare turnul și un lăcaș monahal, părănd un cuib de șoimi în sălbateca singurătate a munților ce-i fac fondalul. Te uimește și măreția lucrurilor mâinilor lui Dumnezeu, dar și înțelepciunea și gustul frumosului ce l-au avut înaintașii în veacul al XV-lea, când au ridicat acest lăcaș de închinare și reculegere.

Acum Mănăstirea e sub conducerea energică a P. Cuv. stareț Evloghie Oța, care dorește să răsădească un sămbure de viață monahală după chipul „Sf. Munte Athos”, unde și-a făcut noviciatul, făcând pe mulți să se mire cu ce stăruință neînfrântă știe să desgroape temelii din vremuri apuse și să ridice ca din pământ alte așezări cu nimb de măreție pentru generațiile de pelerini și slujitori ce vor veni. Unele sunt terminate altele pe cale de a fi sfârșite, dar și mai multe sunt poate cele ce zac în tainița de sub boltitura frunții acestui zelos slujitor a lui Hristos. A fost această zi un bun prilej, ca să se împletească pentru viitor într'un plan unitar entuziasmul plin de râvnă a harnicului stareț și luminatul simț practic al Arhiereului, care a cinstit osteneala Păr. Evloghie ridicându-l la treapta de protosinghel.

După slujba arhierească și luminatul cuvânt de tâlcuire al Prea Sfințitului, împărtășit mulțimilor de pelerini veniți din depărtări, a urmat masa comună din trapeza mănăstirii, precum și vizitarea așezămintelor răsărite din osteneala ultimilor ani, când Chiriarhul nu a putut vizita acest lăcaș de închinare.

Seara ne-am întors târziu din pricina drumului pe aceeași cale la Alba-Iulia.

Conferința dela Păclișa a Protopopiatelor Alba și Zlatna

Ploaia de a doua zi nu a putut împiedeca nici Păstorul, nici turma păstorită să-și împletească bucuriile reunite în praznicul obștesc de sub bolta bisericii din Păclișa, cărmuită de C. Păr. I. Clonța ostentor pentru bunagăzduire a tuturor.

De departe au eșit în cale călăreții, iar la intrarea în comună a fost întâmpinat Arhiereul de autoritățile comunale cu pâine și sare. Dus apoi cu carul cu patru boi, a fost întâmpinat la intrarea în biserică, de P. Cuc. Păr. Prot. Gh. Popescu din Zlatna, C. Păr. N. Puia, înlocuind pe P. C. Păr. Vicar Al. Baba din Alba-Iulia și preoțimea din cele două tracte, precum și corul din Alba-Iulia.

Sulba arhierească a fost deosebit de impresionantă, participarea și a Prea Sfințitului Episcop al Americii Policarp Morușca ridicându-i solemnitatea. Meditația a fost ținută de C. Păr. Mircea Fodoreanu. Împărtășindu-se preoțimea și mulțime de credincioși, Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae la sfârșitul slujbei, întărește cu cuvântul său plin de autoritate și înțelepciune, pe cei statornici în credință, arătând greșala înfricoșătoare a celor rătăciți.

Prea Sfințitul Policarp deasemenea ridică cuvânt cald, izvorit parcă din miresma brazdei rodnice, muncită de plugari și stropită cu sângele mucenicesc al străbunilor căzuți pe glie, împărtășind arhiereștile sale binecuvântări celor de față.

La conferința, încununată de cei doi arhierei, subiectele sunt viu dezbătute, iar referatele susținute arată muncă, iscusință și interes pentru problemele ce au fost puse în dezbateră.

După prezentarea conferinței din partea P. C. Păr. Prot. Gh. Popescu, referatele sunt susținute de Cucernicii preoți: Ioan Clonța, Dr. Ștefan Moldovan, E. Ionescu și Aurel Velea.

Masa a fost servită în casa primitoare a C. Păr. Ioan Clonța, unde s'a continuat cu dezbateră punctelor neterminate din program.

La întoarcere suntem iarăși sălășluiți la Alba-Iulia, de unde a doua zi P. S. Sa face o scurtă vizită la Sibiu, iar la întoarcere este întâmpinat de credincioșii parohiei Partoș, în frunte cu C. Părinți N. Puia și M. Fodoreanu.

FOILETON

Geneza mântuirii noastre

de Preot Gh. NOVEANU

(Urmare și fine)

În fierul înroșit, ce va deveni unealtă, ca și în sfânta jertfă a împărtășaniei, sensul poate substitui forma și intenția, evidența. Putem mărturisi pe Hristos în munca plină de idealul binelui, fie că suntem în laboratoare, în clinici, în bibliotecă, în asidua căutare a hrîsoavelor, sau în aranjarea cuvintelor în ritmul ales al versurilor. Hristos este senz și miez de viață nouă.

Not cei tineri, greșim chiar și prin cutezanța expresiilor. Hristos este însă și înțelegătorul și animatorul entuziasmului nostru.

Mi-amintesc, prin funinginea anilor, de marile cataclisme petrecute în sufletul meu, cu nimic deosebit de sufletul oricărui tânăr.

Obsesia ratării ori cărei încercări și prin ea nihilismul ideologic, cu consecințe practice din cele mai ciudate, bătea la ușă.

Cu sufletul plumbuit de norii desnădejdiți am plecat întâmplător trimis de un profesor universitar, prea drag amintirii mele, să studiez „vatra școlară” dela Mănăstirea Neamțu.

Câte am văzut și petrecut în lavra dela Neamțu, nu-i vremea să înșir.

Celace m'a impresionat în mod deosebit a fost viața a doi frați călugări: frații Urmă.

Cu mîgală de titan, amândoi călugării se nevoiau cu sculptura în lemn și cu dresatul... peștilor.

Intr'un lezăr mic, cât ograda unui om sărac, Cuviosul Eufrosim și-a prîtocit un lac, în care creștea câteva năstape de peștișori. Ce-a făcut, ce nu, cum l-o fi ajutat răbdarea și credința, zi de zi, a învățat peștișorii să-l cunoască un fluerat anumit. Când îl chema pe fluer Cuviosul Urmă, peștișorii se lăsau văzuți - iar de stăpânul lor, se lăsau chiar prinșa cu mîna.

La toate acestea se adăuga altă întâmplare și mai neobișnuită. În lac era și un pui de ștucă. Cum o fi „înblânzit-o” pe aceasta flință răpitoare și iacomă Cucernicul Urmă, nu știu. Destul că ștluca nu mânca peștișori ci numai resturile ce i le da călugărul.

Cât suflet blașin, câtă răbdare, cât de nelnicșipute genunchieri și așteptări în pacea chindiei nu va fi făcut Cuviosul călugăr până să poată vorbi și transmite gândurile lui acelor neînsemnate flințe? Cât har nu s'a revărsat peste nevoița

călugărului și ce minunat suflet trebuie să fi avut ca să poată rodi o astfel de faptă.

Blașnd ca o arătare din alte vremi, înțelept și smerit ca o icoană, din fostul militar (că o astfel de meserie avusese cândva călugărul Urmă), Bunul Dumnezeu a făcut prin răbdare, credință și har, un om ales.

Când, în ultima seară, m'am despărțit de Cuviosii frați, m'au petrecut până la poarta mănăstirii și sărutându-le mâinele, semn de sinceră afecțiune, am avut senzația totală, că Evanghelia este adevărată, că creștinismul este o certitudine, nu o metaforă, că Hristos există. și că pericopa: „de vei avea credință (aș adăuga pentru generația mea: de vei avea răbdare și statornicie în credință) cât un sămbure de muștar, vei zice muntelui să se mute și se va muta”, - am avut senzația că nu este o simplă parafrază ci un adevăr pur, o certitudine exemplificabilă.

„Voința dă a fi”, dorința de a ne găsi pe noi înșine în Hristos, închipuire reală a idealului uman era marea deslegare de atunci. Dumnezeu prîcînula și prin umilul „vas” cu numele de Urmă, prilej de mântuire.

Era în pacea serii și n liniștea ce se cernea, în sufletul meu un ecou grav de simfonie. Și pe

Noaptea târzie face să apelăm la bunagăzduire a P. C. Păr. *Prot. Iosif Pop* și Dlui Primpretor *O. Udrea* din Aiud.

Abia în dimineața zilei de 16 Oct. trecem din nou Felecul, aducând în suflete mierea curată adunată din câmpul Evangheliei, unde cu atâta belșug a sămănat Păstorul de suflete învătătura dumnezească, dă-

tuitoare de suflete noi într'o lume nouă ce se naște.

Privești Clujului, împodobit de lacrimile scilpitoare a ploii ce a trecut, ne trezește din nou la gândul datoriei împlinite, care trebuie continuată cu sârguință de furnică și acasă la reședință.

Pr. PAVEL ȘENDREA

EVOLUȚIA SOCIALĂ ȘI MORALĂ

Convingerea, că vremurile de astăzi stau la un început de epocă ce se naște sub semnul zodiacal al păcii, justifică încercarea feluritelor tendințe, ce caută să-și impună coloritul în noua stare de raporturi sociale ce prinde a se contura. Ambianța se oferă prielnică — ca de altfel și în alte asemenea momente din trecutul istoriei — pentru propagarea celor mai îndrăznețe idei, nelipsind nici chiar și unele dintre cele mai stranii, cunoscute de istoria politică a omenirii.

Intr'o astfel de perioadă de tranziție, omenirea poate trăii unul din cele mai critice momente din viața sa. Vântul desorientării generale poate provoca, într'un asemenea moment, integrala anarhizare a spiritului în toate manifestările sale: morală, artă, politică.

Consecința acestor aberațiuni ar fi în primul rând dispariția sentimentului de încredere reciprocă, fără de care, aceea armonie — pe care am putea să o numim divină — ce asigură normala dezvoltare a societății și progresul civilizației în toate manifestările sale spirituale s'ar prăbuși.

Falsa interpretare a valorilor morale, artistice și politice duce inevitabil la criză spirituală. Elementele disolutive cangrenând aceste trei discipline ce formează esența creatoare a spiritului uman, ar paraliza însăși vitalitatea organizațiilor sociale și ar

anihila orice progres civilizatoriu. — O cât de sumară cunoaștere a istoriei din ultimele decenii ne duce la această confirmare.

Evident, se impune o anumită distincțiune în procesul evoluției sociale care ne servește ca o busolă orientatoare în necunoscuta cale a viitorului.

Evitarea unor asemenea rezultate nu se pot asigura, decât prin eliberarea hotărâtă a omului din paianjenșul complexului de concepții, tendințe și idei dăunătoare, prin coordonarea reflexelor lui interioare, de care depinde modelarea raporturilor de viață și a formelor sociale.

Prin stingerea valorilor morale, acumulate printr'o experiență milenară și prin subjugarea omului unei societăți fără suflet, fără un ideal moral de autoritate superioară, fără o plasmă spirituală nu se poate ajunge decât la un fenomen de desumanizare. Cu un suflet chinuit, deformat și apoi ucis nu se poate începe decât o dramatică epopee a colectivităților sociale.

Toată civilizația și cultura ce stă la baza progreselor sociale de azi și pe care nu le putem delătura fără riscul de a face un imens și fatal pas înapoi spre sălbătecie și barbarism, au un fundament de esență creștină.

Evoluarea progresivă spre instaurarea unei noi ordine, care să fie

CARTE POSTALĂ

Ai dreptate Părinte: Gramatica nu e un lucru prea simpatic, dar e foarte necesar cel puțin pentru orice cărturar care ne respectă. Chemarea gazetei noastre însă nu e să facă lecții de limbă românească, decât doar prin felul în care e scrisă. Totuși, fiindcă ne rogi cu atâta insistență și fiindcă ne e foarte dragă „limba ce-o vorbim“, îți vom împlini dorința măcar în parte, îndreptând, la rubrica aceasta unele din greșelile de limbă ce-o să ne cadă sub ochi cetind cărți, reviste, gazete sau hârtii oficiale. E

capabilă să asigure condițiuni mai bune de viață oamenilor în societate, nu este posibilă dacă ignorăm funcțiunile sufleteste ale omului.

Condițiunile politice ale problemelor sociale, ca și tendințele firești ale evoluției culturii, ce năzuiesc sincer spre realizarea unei societăți mai bune și unei culturi mai profunde, trebuie să fie altoite pe realități spirituale de îndelungată și

vorba, firește, numai de greșelile de mare circulație.

De-o pildă, ieri am citit o adresă care începea așa: „Avem onoare a Vă comunica că...“ etc. Asta nu e frumos. Vezi D-ta de ce. Eu aș fi scris precum urmează: Avem onoare a Vă face cunoscut că...; sau: Vă comunicăm, cu toată cinstea, că... Limba românească e destul de bogată și de mlădioasă, ca să ne dea puțința de a ieși cu obrazul curat din asemenea încurcături.

D. P.

vastă experiență.

Creștinismul ne oferă vadul cel mai prielnic în care se pot face primeniile veacului nostru, cum tot el a fost vadul salvator pentru istoria ultimelor două milenii.

Prin creștinism deci, spre ordinea nouă.

Pr. D. CIUREA

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

In atenția Prea Cucerinicilor Protopopi și Preoți

Episcopia noastră este într'o acută criză financiară. Casa ei este pur și simplu goală. De aceea invităm din nou, cu toată stăruința, pe P. C. Protopopi să încaseze dela parohii cel puțin câte 300—400 Lei ca acout la calendare sau la sidoxie și să trimită banii la Episcopie. DAR ASTA S'O FACĂ IMEDIAT, căci altfel nu putem plăti tipografia, nu putem cumpăra hârtia și nu putem scoate calendarul, ceea ce ar însemna o mare pagubă și morală și materială. Mai mult: P. S. Sa ar trebui să-și întrerupă și drumurile misionare programate în legătură cu sfin-

țirile de biserici și cu conferințele preoțești.

Sumele trimise până în prezent sunt cu totul insuficiente deoarece multe parohii și protopopiate n'au colectat nici 300 lei.

Consiliul Eparhial

Mărirea puterii de procurare a punctelor din cartele de îmbrăcăminte. Îmbunătățindu-se în mod simțitor producția textilelor la toate fabricile din țară, cumpărătorii de mărfuri pe puncte vor putea cumpăra o cantitate dublă de mărfuri în comparație cu numărul de puncte vechi.

Iată cum au fost reduse punctajele la mărfurile următoare:

25 în loc de 50 de puncte pentru metrul de stofă bărbătească de costum;
50 în loc de 100 de puncte pentru metrul de stofă de palton;
57 în loc de 75 de puncte pentru metrul de postav etc.

poteca dela mănăstire, ca pe un alt Emaus, străjuit de cetăți voevodale și multă mizerie valahă, ecoul vălilor, creștele dealurilor, aerul pădurii, liniștea miriștilor părguite, și molcoma inserare ce se scurgea prin flușdul cetii, vorbeau în taină, pe melodii și o dimensiune de demiurgice, despre simplitatea și veșnicia destinului nostru de fit a lui Dumnezeu, stăpâni prin înțelepciune și virtute despre cele pământene.

Și tot lutul și carnea firii mele a simțit cum minecarea, prin cosmos, cu Dumnezeu.

Cred — fără parabolă — că Hristos primește cu răs de serafică îngăduință erupțiunile noastre către utopie și se bucură cu față de împărat tânăr și desăvârșit, când ne întorcem biruitori prin virtute și întăriți, prin ascultarea legii, la El.

Pentru cei mai bătrâni, Hristos este tolagul bunel lor drumești. Le pogoară în plete, argintul cu care El, ca pământean, nu s'a împodobit: le dă înțelepciunea și tâlcul bunelor vederi, ca să fie îndreptar și hotărnicie celor mai tineri.

Celor ce-L cuprind cu osebită dragoste, li se descoperă iluminându-i, ca să-și desăvârșească prin înnoita râvnă și statornică virtute.

Hristos este deslegarea întrebărilor mari și mici, grele și ușoare. N'a fost chimist și-a stăpânit

chimia, prefăcând sub porunca sa, mai mult decât cât a năzuit a face știința vreodată apa în vin; n'a fost doctor și a făcut celace nimeni nu cuteza să facă: a înolat morții; n'a fost cu numele ntei filosof și a gândit valabil pentru două milenii; n'a fost socialist dar a tubit cu putere și desăvârșire pe cei săraci cu duhul sau cu fapta; n'a avut titlul de dascăl fariseu, dar a învățat pe toți învățații veacurilor legile cunoașterii prin armonie. A fost Hristos om: și totuși a închîpuit în lut desăvârșirea.

Fiecaruia Hristos ne dă modelul, ne exemplifică puțința desăvârșirii ce s'a împlinit prin El.

Și în acest moment, ca de veacuri, Hristos ne chiamă!

...Prin trâmbițele serafimilor, nevăzute, Hristos chiamă întreagă comunune umană la veșnicia ce se va sălășlui pretutindenea.

Nu-i simplă afirmație!

Urmându-i poruncile, Hristos ne va deveni un adevăr stabil, un bun unic pentru mântuirea trupului și iluminarea minții.

Hristos chiamă prin dumlicatele iărâme de împărtășanțe ce primim din mâinile umiliților lui slujitori, preoți, ne chiamă spre cetatea luminii, ca întunerecul să nu mai umilească cttitorile sale.

Și aceasta se va împlini. Mântuindu-ne toți, iluminându-ne: trup și suflet, întunerecul nu va mai exista. Lumina perfectă presupune lipsa totală a umbrei și trăește fără existența contrastului.

Hristos chiamă! Auziți-L.

Oamenii și neamurile să audă!

Neam Românesc, care ești o creație absurdă a istoriei și o evidentă manifestare a voinții divine, auzi!

Peste biserică și confesiuni stă Hristos cel viu!

Noi cei de aici, având însă constința dreptei credințe și umilința mărturisirii, credem neîndoelnic că suntem cei chemați a fi gazdele văzute ale mântuirii comunității românești.

Bătrâni, tineri, frați surori, auziți-L.

Va veni mirele cel nenunțit. Intru întâmplarea Lui cântați în strune și organe, în munca de fiecare zi pentru binele tuturor, pentru mântuirea neamului întreg cântarea cea mare a biruinții.

Cântați imnul împăratului: „Cu noi este Dumnezeu“.

Și va fi.

EXTERNE

In zona sovietică din Germania 500 mii țărani au fost împroprietăriți. Ocupându-se cu reforma agrară din zonele estice ale Germaniei ziarul „Krasnaia Zvezda“ constată că grație acesteia 500 000 de țărani săraci au fost împroprietăriți, iar suprafața arabilă a sporit cu 550 mii de hectare față de cea din 1943. Rațiile alimentare au fost sporite.

Desbaterile Adunării Generale a O. N. U.-lui. Adunarea generală a ONU întrunită în ședință plenară a a procedat din nou la alegerea membrilor nepermanenți al Consiliului de Securitate. Canada și Argentina au fost alese în locul Australiei și Braziliei.

In ședința de Sâmbătă seara a comitetului politic, a vorbit d. Shawcross, ministrul justiției britanice. A răspuns d. Gromico declarând că guvernul său nu acceptă propunerea americană privind înființarea micii adunări.

In Egipt holera bântue cu furie. In Egipt 279 noi cazuri mortale de holeră au fost înregistrate în ultimele 24 de ore. Traficul între Egiptul de Sus și cel de Jos a fost suspendat. Circulația între orașe e deosebită interzisă, cu excepția persoanelor având certificat de vaccinare. Traficul pe Nil e suprimat.

Turcia a oprit comunicațiile maritime și aeriene cu Egiptul ca o măsură de precauție.

BISERICEȘTI

Pensionări de Ierarhi. In baza Legii de pensionare a Inaltului Cler,

su fost trecuți la pensie din cauza bătrânețelor înaintate: P. P. S. S. Episcopi Lucian Triteanu al Romanului, Cosma al Dunării de jos și I. P. S. Mitropolit Nifon Criveanu al Craiovei.

In locurile devenite vacante, până la alegerea noilor titulari, au fost numiți P. S. Partenie Ciopron al Armatei la Roman și P. S. Antim Nica la Galați.

Instalare de preot. O lege care numără anii, dar nu cântărește meritele, a pus în retragere pe 1 August a. c. pentru limită de vârstă pe I. P. C. Sa Ic. Stavr. Ioan Evețianu din postul de consilier referent la secția culturală a Episcopiei Oradiei.

Pe aceeași dată a fost recunoscut de Ministerul Cultelor ca paroh II la parohia Oradea-Veneția.

Actul instalării a fost implinit Duminecă 14 Septembrie de P. C. Sa Păr. C. Sava, protopopul Orăzii, în cadrul unor frumoase festivități, fiind prezenți credincioșii și reprezentanții cultelor streine din parohie.

ȘCOLARE

Școala de cântăreți din Cluj și-a început cursurile pe data de 10 Octombrie a. c.

Elevii școlii noastre sunt avizați și pe această cale să se prezinte IMEDIAT la cursuri, în caz contrar vor fi șterși din matricolă.

DIRECȚIUNEA

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 6216/1947.

Circulară

Suntem informați că unele secte și în special „Martorii lui Iehova“, printre alte lucruri pe care le răspândesc în popor este și aceea a *sfârșitului lumii*. De aceea îi îndeamnă pe oameni să nu mai facă lucrările de însămânțare de toamnă, nici să dea concurs autorităților pentru deparazitare ca să stăvilească epidemiile, că spun ei, și așa se prăpădește lumea.

Atragem serioasa luare aminte a P. C. Noastre preoțimi să fie cu toată trezvia ca nu cumva opera de însămânțare și deparazitare să sufere ceva de pe urma propagandei sectare.

Cucernica noastră preoțime să-și dea toată silința, să lămurească poporul că învățături ca cele de mai sus nu numai că sunt împotriva adevărurilor dumnezeiești, dar cei ce se lasă furați de asemenea gânduri își fac lor-și rău și prin ei suferă Țara întreagă.

Timpul sămănăturilor este în toi și orice întârziere este împreună cu pagubă. Și cum stăm cu însămânțările, stăm și cu campania împotriva tifosului exantematic, care dacă nu e stăvilit, poate face mai mare prăpăd decât un război.

Onor. Minister al Agriculturii și cel al Sănătății fac opere de mare utilitate publică prin măsurile săn-

toase ce le-au luat pentru însămânțare și deparazitare.

Ajutându-i, ne ajutăm pe noi și Țara, care are nevoie de munca luminată a tuturor fiilor ei.

Cluj, din ședința Consil. Eparhial dela 17 Oct. 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar eparhial

Nr. 5958/1947.

Circulară

Convinși de adâncă înrăurire morală pe care o are o bună catehizație asupra sufletului copiilor, acum, la început de an școlar, atragem deosebită luare aminte a P. C. Preoți catiheți, asupra următoarelor.

1. Să-și țină lecțiile de catehizație cu regularitate și conștiinciozitate.

2. Să se îngrijească, în marginile posibilităților, ca fiecare elev să-și aibă manualul său, după care să-și pregătească lecțiile.

3. Să ajute la promovarea unei frecvențe cât mai regulate, interesându-se de aproape de cauzele pentru care unii copii lipsesc prea mult dela cursuri. Părinții să fie sfătuiți să-și trimită copiii la școală.

4. In frățescă înțelegere cu învățătorii și părinții, elevii să fie aduși în fiecare Duminecă și sărbătoare la biserică.

5. Pentru a adânci viața religioasă, copiii să învețe mai ales, rugăciunile, cântările liturgice pe o singură

voce, iar cei mai rășăriți dintre ei să citească Apostolul și să rostească Crezul și Tatăl nostru.

6. Să nu se uite nici un moment adevărul, că de felul în care ne creștem copiii astăzi, îi vom avea mâine, când vor fi credincioși și cetățeni majori.

P. C. Părinți Protopopi sunt poțitiți a se interesa îndeaproape de felul cum fiecare preot-catihet își face datoria și a ne semnală, dacă e cazul, lipsurile încă în decursul anului, nu numai în raportul de sfârșit de an, pentru a putea să luăm măsurile cuvenite.

Cluj, la 8 Octombrie 1947.

p. Episcop secretar
Prot. Aug. Faur Const. Hașcău

Nr. ad. 6232/1947.

Comunicat

Ministerul Agriculturii și Domeniilor prin deciziunea sa publicată în Monitorul Oficial din 3 Septembrie 1947 interzicând, sub urmări grave, exploatarea tuturor terenurilor cultivabile, (arabile, pășuni, fânețe, vii și grădini) în dijmă sau arendă: invităm preoțimea noastră, ca și uzufructuară a sesiunilor parohiale, ca începând dela 15 Octombrie 1947, să cultive toate sesiunile parohiale, precum și cele bisericesti și cantonale numai în regie proprie și spre acest scop să încheie contracte de munci agricole cu unul, sau mai mulți muncitori agricoli conform formularului de mai jos și aceste contracte să le autentifice la primăria comunei respective, asemenea conform formularului de mai jos. Aceste contracte, — cari se vor redacta în câte 4 exemplare, unul pantru arhiva parohiei, altele pentru muncitorii agricoli și cel din urmă pentru arhiva primăriei, — sunt scutite de orice taxe, timbre și impozite proporționale, conform legilor pentru organizarea și încurajarea agriculturii.

Cluj, la 15 Octombrie 1947.

Consiliul Eparhial

Contract de munci agricole

Subsemnatul/ă muncitor/ă prin aceasta declar . . . că ^{m'am}_{ne-am} angajat ca și lucrător . . . agricol permanent . . . la C. Sa Părintele paroh, domiciliat în comuna județul, uzufructuarul sesiunii parohiale, în întindere de jug. cad. proprietatea Parohiei ort. rom. din comuna județul privitor la exploatarea în regie proprie a acestei sesiuni, în următoarele condițiuni:

1. Durata angajamentului este dela 1 Noembrie 1947 până la 31 Octombrie 1948.

2. Munci agricole ce trebuie îndeplinite sunt: cele de argați la cai sau alte vite, apoi aratul, grăpatul, tăvălugitul, prășitul, săpatul, plivitul, cositul, seceratul, adunatul, treeratul, culesul și tăiatul, căratul cu căruța, sau orice alte lucrări, ce s'ar cere pentru cultură pământului și îngrijirea animalelor.

3. Plata anuală în bani e de lei, adică lei, care sumă este

a se plăti în patru rate egale trimestriale.

4. Pe lângă plata în bani voi mai primi anual în natură: . . . grâu, . . . orz, . . . porumb,

5. Munca o voi face cu mâncarea mea.

6. Alte condițiuni:

7. Subsemnatul paroh, ca și uzufructuarul sesiunii parohiale din comuna primesc în totul condițiunile prevăzute în acest contract.

Acest contract se va executa întocmai după prescripțiunile legii pentru organizarea și încurajarea agriculturii din 22 Martie 1937, cu modificarea ei din 22 Aprilie 1940 și al regulamentului din 4 Ian. 1941.

Făcut astăzi, la 1947, în comuna județul

Uzufructuar: Muncitor agricol:

Primăria comunei . . . Plasa . . . jud. . . .

Proces verbal Nr. . . .

In localul primăriei și înaintea noastră, primarul asistat fiind de dl notarul comunei, s'au prezentat: Părintele și locuitor și muncitor agricol domiciliat în comuna cerându-ne verbal autentificarea prezentului contract de munci agricole.

In urma acestora: Cetindu-se acest contract, de către dl notar din cuvânt în cuvânt în auzul și prezența părților, la întrebările făcute de noi, ne-au declarat că este făcut cu consimțământul și libera d-nealor voință și că părintele și locuitor, muncitor agricol, l-au subscris propriu.

Luând act de declarațiunile și consimțământul părților, având în vedere îndeplinirea formalităților prevăzute în legea privitoare la organizarea și încurajarea agriculturii, din 22 Martie 1937, cu modificarea ei din 22 Aprilie 1940, dăm cuvenita autentificare prezentului contract, care se va păstra în dosarul contractelor de învoeli agricole al comunei pe anul 1947 Nr.

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal, semnat de noi și de notar.

Primar, Notar,
P. S. Privitor la exploatarea terenurilor bisericesti, cantonale și școlare, formularul de mai sus suferă modificările corespunzătoare.

Nr. 915/1947.

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de cântăreț bisericesc în parohia vacantă Păniceni, tractul Huedinului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune cantorală în mărime de 4 jug. pământ arător și fânat.

2. Venitele stolare cele prevăzute în tract.

Reflectanții la ocuparea acestui post își vor înainta la timp cererile timbrate legal împreună cu actele necesare oficiului parohial Păniceni, cu aprobarea căruia vor putea cânta la strană.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu oficiul parohial.

Huedin, la 1 Octombrie 1947.
Petru Pop, protopop.

Nr. 5934/1947. Aprobati.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial dela 10 Oct. 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj